

Totál Balkán na Fest Anči!

Tlačová správa, 31. máj 2016

ŽILINA. Pri slove Balkán sa človeku vynorí v mysli slnko, more, pohoda, ale aj nevyriešené teritoriálne spory, etnické nenávistné roztržky z čias Juhoslávie alebo balkánska veselica. Kto už mal príležitosť cestovať po krajinách balkánskeho poloostrova, kde sa mieša množstvo kultúr a chutí, veľmi dobre vie, že patria k tým najzaujímavejším v Európe. Tentoraz nemusíte nikam cestovať. Balkán totiž príde do Žiliny na Medzinárodný festival animácie Fest Anča, ktorý bude od 29. júna do 3. júla 2016.

Jedným z hlavných festivalových programov bude totiž Balkánsky fokus, ktorý predstaví tvorbu krajín obľúbeného polostrova. Uvidíte ich najnovšie filmy, ale aj snímky, aké zarezovali v historickom kontexte animovanej tvorby jednotlivých zemí. „Tvorcov animovaných filmov určite poteší, že okrem iných hostí balkánsky fokus na Fest Anči osobne predstaví aj producentka Vanja Andrijevic zo v súčasnosti najúspešnejšieho chorvátskeho štúdia Bonobostudio,“ prezradil programový riaditeľ Maroš Brojo. „A samozrejme, prinesie so sebou aj ich najúspešnejšie filmy.“

Tak ako to býva vo všetkých odvetviach umenia, aj do animovanej tvorby sa pretavila nátura obyvateľstva a spoločensko-politická situácia. Podobne ako u nás, práve tá najviac ovplyvnila tvorbu. Napríklad v roku 1950 vyhral na festivale v Benátkach animovaný bábkový film *Pionier a dostatočná* z dielne srbských manželov Věry a Ljubišu Jocićovcov. Zdalo sa, že srbská animácia zažíva obdobie rozkvetu. Ibaže epicentrum animovanej tvorby sa vo vtedajšej Juhoslávii presunulo do Záhrebu, kde sídlila svetovo preslávená Záhrebská škola animovaného filmu. Tento termín mimochodom prvý raz použili francúzski žurnalisti George Sadoul a Andre Martin na filmovom festivale v Cannes v roku 1958, kde bola prezentovaná záhrebská tvorba a vyvolala doslova senzáciu. Najväčší vrchol však dosiahla v roku 1962, keď Dušan Vukotić získal za svoj film *Surogat* Oscara.

Kým chorvátska tvorba zažívala svetové uznanie už v 50tych rokoch, Srbsko v tom čase malo skôr obdobie stagnácie a amatérskych snáh. Prvé štúdiové filmy vznikli vďaka Nikolovi Majdakovi až v 60tych rokoch. Naopak, v Slovinsku zažívala veľký boom bábková animovaná tvorba, ktorá má v krajine dodnes veľkú tradíciu.

Renesanciu animovanej produkcie v bývalej Juhoslávii prerušili nepokoje v 90tych rokoch. Postupne sa preberala z viac ako desaťročného spánku začiatkom 21. storočia. Vznikali festivaly, ktorých prestíž z roka na rok stále rastie a majú svetové renomé. Začala sa nová dekáda animovaného filmu. Na Fest Anči samozrejme uvidíte tie najlepšie diela z dielne srbských, slovinských aj chorvátskych tvorcov. A nielen to!

K tvorbe balkánskeho poloostrova neodmysliteľne patrí aj rumunská animácia. Tú dlhé roky ovplyvňoval obmedzujúci politický režim. Nielen tematicky, ale po technickej a štylistickej stránke. To, ako sa v animovaných filmoch odzrkadlila spoločenská doba, nádherne uvidíte počas projekcie filmov z obdobia od roku 1968 až po súčasnosť. „Na chvíľu sa ocitnete v medziplanetárnom priestore v roku

3084 vďaka prvej rumunskej celovečernej sci-fi snímke *Delta Space Mission* režisérovi Mircea Toiu a Čalina Cazana,“ prezradil Maroš Brojo.

Balkán, to nie sú len krajiny bývalej Juhoslávie či Rumunsko, ale aj Grécko, ktoré nedávno oslávilo 70te výročie animovanej tvorby. Miestnych filmárov silne ovplyvňovala balkánska náтура, absurdný humor, satira, ale aj záhrebská škola.

29. júna až 3. júla sa pripravte na poriadnu dávku filmového slnka. Na Medzinárodnom festivale animácie Fest Anča uvidíte totiž filmy, vďaka ktorým dostanete chuť precestovať balkánsky polostrov.

www.festanca.sk